

Ramon Tremosa i Aleix Sarri: "Els estats petits i eficients, com Catalunya, són els millors socis d'Europa"

"Vist des de Barcelona sembla que el procés va molt lent, però a Brussel·les es percep que passa pantalles a gran velocitat", asseguren en una entrevista a 'El Món' els autors de 'L'Europa que han fet fracassar'

per **Pere Fernández** 01/12/2016

Aleix Sarri i Ramon Tremosa han escrit a quatre mans 'L'Europa que han fet fracassar' | JORDI BORRÀS

"Són els **estats petits i disposats a cedir sobirania**" –com és el cas de Catalunya o Escòcia– "els millors aliats d'Europa". Aquest és l'argument que defenen **Ramon**

Tremosa i Aleix Sarri en el seu darrer llibre, *L'Europa que han fet fracassar*, on expliquen com el centralisme d'Estat, particularment dels països del sud, ha estat el gran detonant de la crisi en què es troba submergida la Unió Europea.

Tremosa i Sarri completen **amb aquest llibre escrit a quatre mans una trilogia** que va iniciar Sarri amb *La Unió Europea en perill* (2014) i que va continuar Tremosa amb el *Let Catalonia Vote* (2015). Ramon Tremosa és Doctor en Economia i Professor Titular d'Universitat, i diputat del PDCat al Parlament Europeu. Aleix Sarri és llicenciat en Biotecnologia i Màster en Relacions Internacionals i assessor de Tremosa al Parlament Europeu des del 2011 al Comitè d'Economia.

Qui ha fet fracassar Europa?

Aleix Sarri: L'han fet fracassar tots aquells partits de govern que durant molts anys s'han dedicat a crear euroescepticisme banal, que s'han dedicat a culpar Europa de tot allò que anava malament als seus estats, de nacionalitzar els èxits i europeïtzar els fracassos. Hi ha un biaix total en la manera com es llegeixen les coses. Per exemple, ho podem veure amb la crisi dels refugiats. Es culpa a Europa, però la realitat quina és? Que la Comissió Europea ha intentat distribuir 165.000 refugiats, que els estats s'han negat a acollir-los i que quan ho han acceptat, no han fet res per complir amb aquestes normes. Tot això genera euroescepticisme i augmenta la sensació de què Europa està fracassant com hem acabat veient amb el Brexit.

Precisament dediquen un extens capítol, el primer, a parlar sobre el Brexit. Per què els britànics van votar a favor de sortir de la Unió Europea?

Ramon Tremosa: Hi ha moltes raons que expliquen perquè el Brexit ha guanyat. Per exemple, que Gran Bretanya es va veure obligada a pagar el primer rescat de Grècia. Pel que fa a la immigració, un argument poderosíssim ha estat recuperar el control de la frontera, i fer com a Canadà, controlar quina mà d'obra entra, d'acord amb les necessitats econòmiques que té el país. Hi ha hagut un discurs d'esquerres frívolament de fronteres obertes sense límit, que ha portat als sectors més vulnerables de les societats, en teoria votants d'aquestes esquerres elitistes, a votar el contrari de manera més contundent i radical que mai. També hi ha qüestions com el compliment de la llei europea. Anglaterra i altres països nòrdics són els que millor la compleixen, en canvi Espanya i els països del sud lideren els rànquings d'incompliment.

Vostès però, interpreten el Brexit com una oportunitat.

A. S.: Creiem que el Brexit és una oportunitat perquè Europa assumeixi que els 28 estats membres no volen el mateix nivell d'integració. Hi ha un trencament nord-sud, i un altre est-oest. Veiem que països com Suècia o Dinamarca volen formar part de l'Europa que funciona, que és l'Europa de Schengen, l'Europa del mercat únic, l'Europa comercial; i no volen embarcar-se en una nova onada d'integració, perquè les seves poblacions senzillament no hi estan a favor. Creiem que el Brexit és una oportunitat perquè molt sovint es recorre al "més Europa" d'una forma molt francesa, demanant que tothom hagi d'assumir els mateixos compromisos. El que nosaltres diem és que hi poden haver dos tipus de països: els que es vulguin integrar políticament i els que estiguin en una franja més comercial, de mercat únic, de transacció econòmica. Brussel·les ha de fer política mirant als ciutadans.

Tremosa sosté que el Brexit ha de fer reflexionar a Europa sobre el seu funcionament | JORDI BORRÀS

Una oportunitat, per tant, de canviar l'Europa que coneixem ara.

R. T.: Això hauria d'obrir una reflexió sobre què no funciona a Europa, quin dèficit de legitimitat democràtica té, quina manca de poder real té, per què no es recapta cap impost, per què és incapaç de fer complir la llei pròpia. Estem assistint a una deriva en què els estats membres decideixen en solitari i s'humilia públicament a la Comissió Europea. Al Parlament no hem ni tan sols debatut cap rescat de Grècia. No hem pogut fer debats sobre els rescats d'altres països amb el president de l'Eurogrup,

que es nega a comparèixer durant mesos. El Parlament s'està convertint en un fòrum, i en contra del tòpic, té molt menys poder del que aparenta. A cap país hi ha un electorat que vulgui seguir viu a la Unió Europea, i que cedeixi poders que avui dia tenen els seus ministres. Al contrari, la demanda és "menys Europa", si és aquesta la UE que ha de funcionar.

Arran del Brexit es torna a parlar de fer un referèndum a Escòcia. Ho veuen factible?

A. S.: Hi ha una relació proporcional entre com més dur sigui el Brexit, més probable és que hi hagi un segon referèndum i més probable que Escòcia pugui obtenir la independència. Després del referèndum vam poder veure com l'endemà mateix, persones que fins ara sempre s'havien mostrat reticents a la independència de països dintre de la Unió, li obrien les portes. Manfred Weber, que és el líder del Partit Popular Europeu al Parlament Europeu i mà dreta de Merkel a Brussel·les, va fer unes declaracions claríssimes dient: "Obrim la porta a Escòcia i a Irlanda del Nord perquè entrin com a nous socis de la UE". Això era impensable uns dies abans. Al cap de pocs dies va venir Nicola Sturgeon a Brussel·les i va tenir una sèrie de visites amb tots els grups parlamentaris, amb el president del Parlament Europeu, amb el president de la Comissió Europea... Va tenir la rebuda que tenen els caps d'estat en l'àmbit mundial, cosa que no és gens habitual i que demostra que el Brexit també és un punt d'inflexió de com veu Brussel·les els moviments com el català i l'escocès. Aquí es veu claríssim que són els estats petits i eficients els millors socis per Europa, els que estan més disposats a cedir sobirania real. Perquè països com França, Espanya o Itàlia són al·lèrgics a cedir sobirania real.

El precedent d'Escòcia pot obrir el camí a Catalunya?

R. T.: Nosaltres admirem el precedent que ha creat Escòcia i ells admiren de nosaltres la mobilització al carrer i la majoria parlamentària sòlida que tenim. I el que és evident és que si hagués guanyat el Sí al referèndum, la Comissió Europea ja tenia el pla preparat per negociar amb Escòcia i per garantir que seguiria dintre de la UE. Hi ha un altre punt interessant i és que tenim prou evidències de què al primer Consell Europeu, 27 països dels 28 van manifestar-se a favor d'acceptar una Escòcia independent dintre de la Unió Europea. I per això el senyor Rajoy surt de la sala al migdia molt alterat i diu: "Si el Regne Unit surt de la UE, Escòcia també en sortirà".

Interessant, això!

A. S.: I això no és una anècdota, és un patró. Li passa molt sovint a Espanya, de quedar-se sola davant les institucions europees en les grans decisions. No ha liderat cap solució europea en els darrers 10 anys. Políticament, la veu d'Espanya, dintre de la Unió Europea, és pràcticament irrellevant. És un país que està subordinat als interessos d'altres estats. Diu Rajoy que per estar a Europa s'ha de ser gran, perquè els petits no compten per a res. És mentida! Avui totes les vicepresidències de la Unió Europea són de països de menys de 10 milions d'habitants. El secretari general de l'ONU és portuguès. El president de la Comissió Europea és luxemburguès. Espanya no té pes en les institucions europees, el que importa no és la mida, sinó les bones pràctiques.

Escòcia i Catalunya, dues realitats amb molts paral·lelismes | JORDI BORRÀS

Però tornant al cas d'Escòcia. Si es fa el referèndum, serà pactat com el primer?

R. T.: Possiblement aquest segon referèndum sigui via RUI, més que res perquè en la mesura que el resultat pugui ser més favorable a la independència, hi haurà més temptació per part dels *tories* de Londres de no reconèixer i de no autoritzar el segon referèndum. El que passa és que a Escòcia fins i tot els unionistes, siguin laboristes o conservadors, creuen que això seria regalar-li en safata una gran hegemonia electoral a l'SNP, molt més gran de la que ja té ara, per un tema de radicalitat democràtica i de consciència democràtica de la gent. Fins al punt que la

líder *torie*, Ruth Davidson, diu que si hi ha un segon referèndum, l'hauran d'acceptar i l'hauran de tornar a intentar guanyar, perquè ara el Parlament Escocès té més vots i diputats independentistes que abans. Interpreta que si el bloquegen amb arguments legals, perdran la batalla política i democràtica a Escòcia. Això és un element de comparació molt bo amb la política catalana.

Fins ara de la UE n'hem escoltat molt poc sobre el procés català. Quan creuen que es posicionarà?

R. T.: Europa té molts problemes. I passarà una mica com a Escòcia. Ningú es va pronunciar sobre Escòcia, perquè era una qüestió dels escocesos en aquell moment. Per tant, la feina l'hem de fer els catalans a casa. I quan aquí passin coses, veurem. Nosaltres però, després del 27-S, ens hem trobat moltes més peticions d'informació que abans. Per què? Perquè al 27-S hi va haver una gran participació, un procés electoral pacífic i democràtic, tot i la guerra bruta de l'estat. Nosaltres ara tenim marcat un referèndum al setembre. I està sobre la taula. A més a més han vist que fa 5 anys que fem unes manifestacions insòlites i úniques en la història d'Europa. Manifestacions com la del diumenge 13 de novembre, per exemple: L'ANC, Òmnium i l'AMI posen, gairebé sense publicitat, 50.000-70.000 persones i omplen el Passeig de Montjuïc. Això deixa atònita a Europa, perquè veuen que és una nació en moviment, i perquè òbviament, han vist que en quatre anys hem fet sis eleccions, amb participacions molt altes, i on els partits independentistes i pro-referèndum les han guanyat totes. Vist des de Barcelona sembla que el procés va molt lent, però a Brussel·les es percep que passa pantalles a gran velocitat. Però repeteixo, la independència l'haurem de fer nosaltres. Els estats són un club d'interessos creats i fins l'endemà no hi haurà cap manifestació. Fins al dia abans, l' statu quo és el màxim a què podem aspirar.

La previsible col·lisió que hi haurà entre Catalunya i Espanya, com creuen que es veurà des de la perspectiva europea?

R. T.: Jo vull veure si s'inhabiliten càrrecs polítics. Perquè fins i tot dintre del TC ja hi ha discrepàncies sobre aquesta qüestió, i fins i tot l'exministre Margallo, que durant cinc anys ha liderat la croada contra el procés, està discrepant públicament de l'estratègia de judicialització que, com ell mateix diu, porta a un xoc de trens. Ja veurem qui guanya.

A. S.: Espanya ja ha rebut un toc d'atenció a Europa. Va ser fa cosa d'un mes, quan l'informe del Consell d'Europa sobre la independència judicial va suspendre

Espanya. Espanya suspèn sistemàticament en els informes de la Comissió Europea, quant a independència judicial. I hi ha una certa preocupació a les institucions europees sobre aquest fet. Per tant, com més Espanya avanci en la judicialització del procés, més s'exposa a què les institucions europees vegin que l'Espanya de Rajoy, en matèria judicial, està més a prop de l'Hongria d'Orbán o de la Turquia d'Erdogan, que no pas de l'Alemanya de Merkel o de l'Holanda de Rutte.

R. T.: Per a mi la prova de cotó que no hi ha més que la recentralització com a alternativa al procés d'independència és el que està fent PP, PSOE i C's en el Parlament Europeu. Anticipar escenaris. Per exemple, quan bloquegen l'autonomia financera dels ports. Aquest tema va ser censurat a tota la premsa espanyola i enterra la tercera via d'una manera brutal. Fixa't que el centralisme espanyol és molt racional en les seves decisions encara que no ho sembli: "Com no els deixarem fixar les tarifes portuàries del port de Barcelona, no els farà falta un Corredor Mediterrani que estarà buit". És una impostura que els partits unionistes diguin que estan a favor del Corredor Mediterrani al Parlament de Catalunya, quan a Madrid el bloquegen i voten en contra al Parlament Europeu.

Aleix Sarri constata que Espanya està profundament desacreditada a Europa | JORDI BORRÀS

Expliquen al llibre com, per exemple, es parla obertament al Parlament Europeu de la politització del Tribunal Constitucional polonès però no de l'espanyol. Es protegeix massa a Espanya?

A. S.: El prestigi d'Espanya a la UE està sota mínims. La CE no protegeix Espanya, el que succeeix és que la CE se sent dèbil per enfrontar-se amb els estats i fer complir la llei europea de forma uniforme. Això ho veiem en el cas espanyol, amb la morositat, amb la independència judicial, amb els ports; però ho veiem també en el cas francès, quan França incompleix per vuitena vegada consecutiva l'objectiu de dèficit i se li pregunta al senyor Juncker si sancionaran França i ell contesta: “No, no sancionarem França perquè França és França”. Es vulneren els drets fonamentals a Hongria i es fa un debat a plenari però no acaba de passar res. S'obre un expedient a Polònia, però ja veurem què passa també. I mentrestant, els fons europeus segueixen arribant. I això és el que denunciem al llibre: que hi ha un europeisme de caixer automàtic, que està destruint la Unió des de dintre. Hi ha estats que l'únic que volen és rebre la solidaritat en forma de diners i de transferències, però que quan les reformes europees els obliguen a canviar l' statu quo i a canviar les seves polítiques centralistes, s'hi neguen i les incompleixen.

Sobre la manca d'independència judicial a Espanya van entrar fa poc una pregunta. Què n'esperen?

R. T.: No en podem esperar gran cosa. Els estats col·loquen peons, i manipulen les respostes com volen. Al llibre expliquem com van manipular una resposta la setmana abans del 27-S. La nostra obligació és denunciar-ho però no esperem gran cosa. A vegades la CE sí que renya Espanya i li obra expedient, però no tant com voldríem nosaltres.

A. S.: Per donar suport a en Juncker, Rajoy no va exigir un canvi de polítiques europees, ni una prioritat espanyola a escala europea. Va exigir tenir persones dintre del seu gabinet que el marquessin una mica l'agenda.

Dediquen un altre capítol a la crisi dels refugiats. Què ha de fer la UE per gestionar millor la situació en què es troba ara?

A. S.: Bé, en primer lloc és molt important que la UE sigui capaç de controlar les seves pròpies fronteres, que hi hagi pressupost per tenir una frontera europea en l'àmbit europeu, amb una política europea d'asil i d'immigració, i amb recursos propis. La UE ha intentat resoldre la crisi dels refugiats, ha intentat repartir 160.000 refugiats entre els diferents països d'Europa, els països europeus formalment ho han

acceptat, però ens trobem amb el cinisme que anem denunciant al llarg de tot el llibre, que és que a Brussel·les diuen que sí a tot, però que a l'hora d'aplicar els compromisos contrets no els apliquen perquè no els interessa. Veiem un patró que es va repetint. Nosaltres creiem també que cal una guarda costanera europea, per evitar que la gent mori al mar.

R. T.: Això seria una solució teòrica, perquè no existeix.

A. S.: Però el gran error és haver construït Schengen, sense haver-lo construït del tot.

R. T.: Sí, però perquè els estats no han volgut cedir mai la competència. Als EUA la competència és federal. Quan tu entres per Austin o Miami, qui et mira el passaport no és l'estat de Texas o Florida, és el govern federal. I a Europa estem molt lluny. Només els estats volen gestionar la immigració, i llavors quan hi ha un problema comunitari, culpen a Europa d'unes competències que no té. Perquè no tenim ni recursos, ni pressupost, ni personal, per poder intervenir. Aquest és el gran cinisme que està destruint la Unió Europea.

La portada del llibre amb una bandera d'Europa trencada per les mans de França, Gran Bretanya, Grècia i Espanya | JORDI BORRÀS

L'ascens de l'extrema dreta a Europa, amenaça la UE?

A. S.: Si no s'utilitzessin els diners europeus en països com Espanya per construir AVEs buits, aeroports fantasma i carreteres sense cotxes, probablement l'euroescepticisme en països com Alemanya, Finlàndia, Suècia o Dinamarca, seria menor. En els darrers anys, amb els rescats també crec que aquests països han arribat a veure els límits de l'uropeïtzació possible de països com Grècia, Espanya, Portugal o Itàlia. Els països del nord han vist que tot diner europeu que ha anat cap al sud no ha ajudat gens a crear una economia productiva, solvent i autosuficient. Ells volen una convergència europea real, no una en què hi hagi transferències del nord cap al sud.

R. T.: L'euroescepticisme és transversal i afecta als partits centrals dels països del nord. No només és un monopoli dels partits explícitament antieuropeus. Recordo que el Partit Socialista de Finlàndia es va oposar al rescat de Portugal. El Partit Socialdemòcrata danès era partidari de demanar joies als immigrants que volguessin entrar a Dinamarca. I el Partit Liberal de Finlàndia té eurodiputats fent campanya contra l'euro. També, en el capítol de França, l'Aleix explica com hi ha una part de la dreta francesa que parla de repatriar competències i treure poders a la CE i de donar més control al parlament nacional enfront del Parlament Europeu. L'euroescepticisme no només és de la ultradreta. La prova la tenim amb el Brexit: 18 milions de vots a favor del Brexit, quan l'UKIP va obtenir 4 milions de vots la vegada que en va obtenir més.

Davant de tantes crisis, encara creuen en el projecte europeu?

A. S.: Nosaltres som molt pessimistes amb el futur d'aquesta Unió Europea. Veiem que el moviment euroescèptic és molt més gran del que es podia esperar, i veiem que és possible que en els pròxims anys hi hagi més Brexits. Això està a punt de passar i volem assenyalar que els culpables no són a Brussel·les sinó a les capitals dels grans estats centralistes. Creiem en el projecte europeu, creiem que són països com Catalunya, petits, eficients, oberts al món i disposats a cedir sobirania als millors aliats possibles de la Unió Europea, i no els grans països centralitzats amb vocació imperial, amb al·lèrgia a cedir sobirania a Europa.